

Bryssel, 26. syyskuuta 2025
(OR. en)

13264/25

AGRI 447
AGRIFIN 104
FIN 1119

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	25. syyskuuta 2025
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2025) 519 final
Asia:	KOMISSIO KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE KOMISSIO RAHOITUSKERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE EUROOPAN MAATALOUDEN TUKIRAHASTOSTA JA EUROOPAN MAASEUDUN KEHITTÄMISEN MAATALOUSRAHASTOSTA VARAINHOITOVUOSI 2024

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2025) 519 final.

Liite: COM(2025) 519 final

Bryssel 25.9.2025
COM(2025) 519 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

**KOMISSION RAHOITUSKERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA
NEUVOSTOLLE EUROOPAN MAATALOUDEN TUKIRAHASTOSTA JA
EUROOPAN MAASEUDUN KEHITTÄMISEN MAATALOUSRAHASTOSTA**

VARAINHOITOVUOSI 2024

SISÄLLYSLUETTELO

1.	TALOUSARVIOMENETTELY	2
1.1.	Rahoituskehys 2021–2027.....	2
1.2.	Vuoden 2024 talousarvioesitys, oikaisukirjelmä 1/2024 ja vuoden 2024 talousarvion hyväksyminen.....	3
2.	MAATALOUSTUKIRAHASTON JA MAASEUTURAHASTON VUODEN 2024 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	4
2.1.	Euroopan maatalouden tukirahasto (maataloustukirahasto).....	4
2.1.1.	Kuukausimaksut	4
2.1.2.	Kuukausimaksujen vähennykset.....	4
2.1.3.	Komission suoraan hallinnoimat menot	4
2.2.	Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto ja Euroopan unionin elpymisväline.....	6
2.2.1.	Maksut	7
2.2.2.	Maksujen pienentäminen.....	7
2.2.3.	Komission suoraan hallinnoimat menot	7
3.	MAATALOUSTUKIRAHASTON JA MAASEUTURAHASTON MÄÄRÄRAHOJEN KÄYTTÖ	9
3.1.	Euroopan maatalouden tukirahasto (maataloustukirahasto).....	9
3.2.	Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto ja Euroopan unionin elpymisväline.....	10
4.	VALVONTATOIMENPITEET	12
4.1.	Johdanto.....	12
4.2.	Yhdennetty hallinto- ja valvontajärjestelmä.....	12
4.3.	Asetuksen (EU) N:o 1306/2013 V osaston III luvun ja asetuksen (EU) 2021/2116 IV osaston III luvun soveltaminen (toimien tarkastukset).....	13
5.	TILIEN TARKASTAMINEN JA HYVÄKSYMINEN.....	13
5.1.	Sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen.....	13
5.2.	Tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettely	15
5.3.	Muutoksenhaku tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskeviin päätöksiin Euroopan unionin tuomioistuimessa	16
6.	SUHTEET PARLAMENTTIIN JA EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEEN.....	17
6.1.	Suhteet parlamenttiin.....	17
6.2.	Suhteet Euroopan tilintarkastustuomioistuimeen	17

1. TALOUSARVIOMENETTELY

Uudistetussa YMP:ssä kaudelle 2023–2027 otettiin käyttöön strateginen lähestymistapa ja uusi tuloksellisuuteen ja tuloksiin keskittyvä toteutusmalli. Uudessa YMP:ssä yhdistetään suurelta osin kaksi olemassa olevaa rahastoa – Euroopan maatalouden tukirahasto (maaloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto (maaseuturahasto) – YMP:n strategiasuunnitelmien yhdeksi kokonaisuudeksi, joka kattaa tulotuen, maaseudun kehittämisen ja tiettyjen alojen tuen. Edelleen on kuitenkin markkinatoimenpiteitä, joita toteutetaan YMP:n strategiasuunnitelmien ulkopuolella uuden YMP:n mukaisesti. Vuosi 2024 oli YMP:n strategiasuunnitelmien toinen täytäntöönpanovuosi.

1.1. Rahoituskehys 2021–2027

Yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) menot rahoitetaan vuosien 2021–2027 monivuotisesta rahoituskehyksestä neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2093¹ mukaisesti. YMP:n menot sisältyvät 3 otsakkeen ”Luonnonvarat ja ympäristö” vahvistettuun enimmäismäärään. Tämän enimmäismäärän puitteissa on vahvistettu erityinen alainenimmäismäärä Euroopan maatalouden tukirahastosta (maaloustukirahasto) rahoitetuille markkinoiniin liittyville menoille ja suorille tuille.

Maaloustukirahaston alainenimmäismäärää mukautettiin suorista tuista Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavaan maaseudun kehittämistukeen ja päinvastoin siirrettyjen määrien perusteella. Lisäksi on tehty joitakin mukautuksia monivuotisen rahoituskehyn väliarvioinnin yhteydessä vuonna 2024 neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/765² mukaisesti. Maaloustukirahaston menoihin käytettävissä olevan nettojäämän vahvistamisesta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/128³ ja siihen myöhemmin tehtyjen muutosten perusteella monivuotisen rahoituskehyn (2021–2027) 3 otsakkeeseen sisältyvät YMP:n määrät ovat näin ollen seuraavat:

Taulukko 1

(milj. euroa; käypinä hintoina)

Otsake 3*	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Yhteensä	55 713,0	53 365,9	53 626,9	53 757,9	53 890,9	54 021,9	54 155,9
joista:							
– markkinoiniin liittyviin menoihin ja suoriin tukiin, a), b), c), d)	40 368,0	40 638,2	40 692,2	40 602,1	40 528,9	40 541,2	40 495,8
– maaseudun kehittämiseen, a), b), c)	15 345,0	12 727,7	12 934,7	13 155,8	13 226,0	13 331,7	13 505,1
Ulkoiset käyttötarkoitukseensa sidotut tulot	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
NextGenerationEU-väline e)	2 387,70	5 682,80					

¹ EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 11.

² EUVL L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj>.

³ EUVL L 40, 4.2.2021, s. 8.

* YMP:hen liittyvät luonnonvarat ja ympäristö.

- a) Sen jälkeen, kun maataloustukirahastosta maaseuturahastoon on tehty vuotuiset siirrot, jotka varainhoitovuosien 2021–2023 osalta olivat yhteensä 3 463,1 miljoonaa euroa asetuksen (EU) N:o 1307/2013 14 artiklan 1 kohdan perusteella, ja varainhoitovuosien 2024–2027 osalta yhteensä 7 123,8 miljoonaa euroa asetuksen (EU) 2021/2115 103 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 103 artiklan 2 kohdan perusteella.
- b) Sen jälkeen, kun maaseuturahastosta maataloustukirahastoon on tehty vuotuiset siirrot, jotka varainhoitovuosien 2021–2023 osalta olivat yhteensä 2 360,9 miljoonaa euroa asetuksen (EU) 2021/2115 103 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 103 artiklan 3 kohdan perusteella.
- c) Maataloustukirahastosta maaseuturahastoon varainhoituvuosina 2021–2023 asetuksen (EU) N:o 1307/2013 7 artiklan 2 kohdan perusteella tehtyjen vuotuisien, yhteensä 171,9 miljoonan euron siirtojen jälkeen, ja varainhoituvuosina 2024–2027 asetuksen (EU) 2021/2115 17 artiklan 5 kohdan perusteella tehtyjen vuotuisien, yhteensä 20 miljoonan euron siirtojen jälkeen.
- d) Monivuotisen rahoituskehityksen väliarvioinnin jälkeen kaudelle 2025–2027 tehdyn yhteensä 440 miljoonan euron vähennyksen jälkeen.
- e) Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 58 a artikla.

1.2. Vuoden 2024 talousarvioesitys, oikaisukirjelmä 1/2024 ja vuoden 2024 talousarvion hyväksyminen

Euroopan komissio hyväksyi vuoden 2024 talousarvioesityksen ja teki sitä koskevan ehdotuksen budjettivallan käyttäjälle 5. heinäkuuta 2023. Neuvosto vahvisti kantansa vuoden 2024 talousarvioesitykseen 5. syyskuuta 2023. Komissio esitti 9. lokakuuta 2023 oikaisukirjelmän 1/2024 esitykseen Euroopan unionin yleiseksi talousarvioksi, ja Euroopan parlamentti hyväksyi kantansa 18. lokakuuta 2023.

Neuvoston puheenjohtaja kutsui sovittelukomitean koolle 23. lokakuuta 2023. Sovittelukomitea pääsi yhteisymmärrykseen yhteisestä tekstistä, jonka neuvosto hyväksyi 20. marraskuuta 2023 ja parlamentti 23. marraskuuta 2023.

Maataloustukirahaston maksusitoumusmäärärahat olivat hyväksytyssä talousarviossa yhteensä 40 517,3 miljoonaa euroa ja maksumäärärahat 40 505,5 miljoonaa euroa.

Maaseuturahaston maksusitoumusmäärärahat olivat hyväksytyssä talousarviossa yhteensä 13 155,8 miljoonaa euroa ja maksumäärärahat 11 991,9 miljoonaa euroa.

Lisätietoja komission vuoden 2024 talousarvioesitykseen liittyvistä rahamääristä sekä neuvoston ja Euroopan parlamentin kannoista, oikaisukirjelmästä ja hyväksytystä talousarviosta on liitteessä 1.

Vuoden 2024 talousarviota laadittaessa arvioitiin, että varainhoitovuoden 2024 aikana kerättävien käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen kokonaismäärä olisi maataloustukirahaston osalta 400 miljoonaa euroa ja maaseuturahaston osalta 200 miljoonaa euroa.

Maataloustukirahaston arvioidut käyttötarkoitukseensa sidotut tulot otettiin huomioon kestävyysperusteisen perustulotuen rahoitustarpeiden osalta, kun budjettivallan käyttäjä hyväksyi vuoden 2024 talousarvion. Tarkempia tietoja käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen käytöstä ja mahdollisista siirroista on liitteissä 2 ja 3.

2. MAATALOUSTUKIRAHASTON JA MAASEUTURAHASTON VUODEN 2024 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1. Euroopan maatalouden tukirahasto (maaloustukirahasto)

Asetuksen (EU) 2021/2116⁴ 21 artiklan 1 kohdan mukaan komissio maksaa kuukausimaksut hyväksyttyjen maksajavirastojen viitekuukautena toteuttamien menojen osalta. Kuukausimaksut maksetaan jäsenvaltioille viimeistään menojen toteutumiskuukautta seuraavan toisen kuukauden kolmantena työpäivänä.

Kuukausimaksut ovat korvaus nettomenoista (sen jälkeen kun tulot on vähennetty), jotka on jo maksettu ja jotka on asetettu käyttöön jäsenvaltioiden toimittamien kuukausi-ilmoitusten⁵ perusteella. Menojen ja tulojen kuukausittaiseen kirjanpitoon tehdään tarkastuksia ja oikaisuja näiden ilmoitusten perusteella. Lisäksi nämä maksut vahvistetaan lopullisesti tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyssä tehtävien komission tarkistusten jälkeen.

Kuukausimaksujärjestelmään kuuluvat tuet, jotka jäsenvaltiot maksoivat 16.10.2023–15.10.2024.

Suoritettujen kuukausimaksujen kokonaismäärä oli koko varainhoitovuonna 40 437,6 miljoonaa euroa. Kun huomioon otetaan tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyssä takaisinperityt määrät, jäsenvaltioille maksettiin tosiasiallisesti yhteensä 40 011,7 miljoonaa euroa.

2.1.1. Kuukausimaksut

Komissio teki maksupäätöksen varainhoitovuoden kunkin 12 kuukauden osalta.

Lisätietoja on liitteessä 4.

2.1.2. Kuukausimaksujen vähennykset

Joidenkin maataloustukirahastosta rahoitettavien toimenpiteiden rahoituksen enimmäismäärät määritetään unionin lainsäädännössä. Jos menoilmoituksen perusteella todetaan, että nämä rahoituksen enimmäismäärät on ylitetty, kuukausimaksuihin tehdään vähennyksiä nämä enimmäismäärät ylittävien menojen, joita pidetään ”muina kuin tukikelpoisina menoina”, osalta. Vuonna 2024 jäsenvaltioille suoritettuihin kuukausimaksuihin tehtiin 5,8 miljoonan euron nettovähennys rahoituksen enimmäismäärien ylitysten vuoksi.

2.1.3. Komission suoraan hallinnoimat menot

Komissio maksaa tiettyihin toimenpiteisiin tukia suorassa hallinnoinnissa. Ne liittyvät pääasiassa operatiiviseen tekniseen apuun ja menekinedistämistöimiin, joita toteutetaan usean jäsenvaltion ohjelmien ja toimien avulla. Ks. lähemmin taulukot 2 ja 3.

⁴ EUVL L 435, 6.12.2021, s. 187.

⁵ Jäsenvaltiot toimittavat nämä menoja koskevat kuukausi-ilmoitukset kuukauden N+1 7. päivänä annettavalla ilmoituksella.

Yksityiskohtaiset tiedot Euroopan komission suoraan hallinnoimista hyväksytyistä määrärahoista varainhoitovuoden 2024 toiminta- ja hallintomenojen osalta esitetään liitteissä 5 ja 6.

Taulukko 2

(euroa; käypinä hintoina)

<i>Maataloustukirahaston operatiivinen tekninen apu</i>	
Alamomentti: 08.020603	
Kuvaus	
Maatalouden kestävyiden tietoverkko	
Satelliittikuvat ja datahankinnat	
Tilarakenne ja maataloustutkimukset	
Tietotekniikka	
YMP:n tiedotustoimet	
Yhteisöviestintä	
Tarkastukset ja valvonta	
Tutkimukset ja arvioinnit	
Sidottu kokonaismäärä	146 630 268,57
Maksettu yhteensä	120 339 755,99

<i>Maataloustuotteiden menekinedistäminen – Usean jäsenvaltion ohjelmat ja komission toteuttamat toimet suorassa hallinnoinnissa</i>	
Alamomentti: 08.020303	
Kuvaus	
Menekinedistämisohjelmat (usean jäsenvaltion ohjelmat), korkean tason vierailut, tekninen apu ja asiantuntijat	
Hyväksytyt sidotut määrärahat yhteensä	77 773 000,00
Käyttötarkoitukseensa sidotut tulot yhteensä (määrärahat C5)	3 066 568,32
Maksettu yhteensä	55 922 342,57

2.2. Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto ja Euroopan unionin elpymisväline

Asetuksen (EU) 2021/2116⁶ 31 artiklan 1 kohdassa todetaan, että kun komissio on tehnyt YMP:n strategiasuunnitelman hyväksymistä koskevan täytäntöönpanopäätöksen, se maksaa jäsenvaltiolle ensimmäisen ennakkomaksun YMP:n strategiasuunnitelman koko suunnitelmakaudeksi. Asetuksen (EU) 2021/2116 32 artiklassa säädetään myös välimaksujen suorittamisesta kullekin YMP:n strategiasuunnitelmalle hyväksytyjen maksajavirastojen YMP:n strategiasuunnitelmien täytäntöön panemiseksi toteuttamien menojen korvaamiseksi.

Asetuksen (EU) N:o 1306/2013 mukaisesti hyväksytyjen maaseudun kehittämisohjelmien päätökseen saattamiseen viitaten mainitun asetuksen 34 artiklassa todetaan, että ennakko- ja välimaksujen yhteenlaskettu määrä saa olla enintään 95 prosenttia kunkin strategiasuunnitelman maaseuturahaston rahoitusosuudesta. Komissio suorittaa käytettävissä olevien määrärahojen rajoissa välimaksuja hyväksytyjen maksajavirastojen ohjelmien toteuttamiseksi toteuttamien menojen korvaamiseksi ottaen huomioon 41 artiklan mukaiset vähennykset ja lykkäykset.

Kuten asetuksen (EU) N:o 1306/2013 37 artiklassa mainitaan, komission on maaseudun kehittämisohjelman toteutusta koskevan viimeisen vuotuisen täytäntöönpanokertomuksen saatuaan suoritettava käytettävissä olevien määrärahojen rajoissa loppumaksu voimassa olevan rahoitussuunnitelman, asianomaisen maaseudun

⁶ EUVL L 435, 6.12.2021, s. 187.

kehittämishojelman viimeisen täytäntöönpanovuoden tilinpäätöksen sekä vastaavan tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevan päätöksen perusteella.

2.2.1. Maksut

Komissio maksaa korvauksen kunkin varainhoitovuoden neljännesvuosittaisen menoilmoituksen osalta.

Lisätietoja on liitteessä 7.

2.2.2. Maksujen pienentäminen

Vuonna 2024 jäsenvaltioille suoritettuihin maksuihin tehtiin 285,2 miljoonan euron nettovähennys varainhoitovuoden 2024 neljännesvuosittaisten menoilmoitusten perusteella. Maaseuturahastosta rahoitettavien toimenpiteiden rahoituksen enimmäismäärät määritetään lainsäädännön mukaisesti. Näitä enimmäismäärät ylittäviä menoja pidetään ”muina kuin tukikelpoisina menoina”, ja ne johtavat maksujen pienentämiseen.

2.2.3. Komission suoraan hallinnoimat menot

Komissio maksaa suorassa hallinnoinnissa tukia tiettyihin toimenpiteisiin ja toimiin, jotka liittyvät pääasiassa operatiiviseen tekniseen apuun. Lisätietoja on liitteissä 4 ja 5. Yksityiskohtaiset tiedot Euroopan komission suoraan hallinnoimista hyväksytyistä määrärahoista varainhoitovuoden 2024 toiminta- ja hallintomenojen osalta esitetään liitteissä 5 ja 6.

Taulukko 4

(euroa; käypinä hintoina)

<i>Maaseuturahaston tekninen apu Maksusitoumusmäärärahojen toteutuminen</i>	
Alamomentti: 08.030200	(euroa)
Kuvaus	
Yhteistä maatalouspolitiikkaa (YMP) tukevat verkostoitumistoimet	
Tietotekniikka	
Rahoitusvälineitä koskeva tekninen neuvoa-antava foorumi	
Yhteisöviestintä	
Tutkimukset ja arvioinnit	
Tarkastukset ja valvonta	
Euroopan arviointiverkosto	
Luonnonmukaisen maatalouden tietokanta	
Sidottu kokonaismäärä	27 989 102,58
Maksettu yhteensä	21 483 103,23

Taulukko 5

(euroa; käypinä hintoina)

<i>Euroopan unionin elpymisvälineen tekninen apu Maksusitoumusmäärärahojen toteutuminen</i>	
Alamomentti: 08.030300	(euroa)
Kuvaus	
EU:n pitkän aikavälin maaseutuvision	
Tietotekniikka	
Sidottu kokonaismäärä	-
Maksettu yhteensä	926 542,00

3. MAATALOUSTUKIRAHASTON JA MAASEUTURAHASTON MÄÄRÄRAHOJEN KÄYTTÖ

3.1. Euroopan maatalouden tukirahasto (maaloustukirahasto)

Maaloustukirahaston määrärahoista toteutettiin 40 810,0 miljoonaa euroa. Nämä menot rahoitettiin talousarvion alkuperäisistä määrärahoista ja käyttämällä maaloustukirahaston käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja. Vuonna 2024 maaloustukirahaston käyttötarkoitukseensa sidotuista 568,8 miljoonan euron tuloista (joista 555,8 miljoonaa euroa yhteistyössä hallinnoitavia) 1,9 miljoonaa euroa käytettiin maksutarpeiden kattamiseen.

Luvussa 08 01 maaloustukirahaston sitoumukset hallinnolliseen tukeen liittyviin menoihin (momentti 08 01 01) olivat 4,3 miljoonaa euroa.

Luvussa 08 02 maaloustukirahaston kokonaismenot markkinoihin liittyviin interventioihin YMP:n suunnitelmien puitteissa (momentti 08 02 02) ja YMP:n suunnitelmien ulkopuolella (momentti 08 02 03) olivat 2 739,5 miljoonaa euroa. Lisäksi 3 miljoonaa euroa käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja käytettiin menekinedistämiseen usean jäsenvaltion ohjelmien kautta.⁷

Suorat tuet pantiin varainhoitovuonna 2024 täytäntöön YMP:n suunnitelmien puitteissa (momentti 08 02 04) asetuksessa (EU) 2021/2115 säädettyjen sääntöjen mukaisesti ja YMP:n suunnitelmien ulkopuolella (momentti 08 02 05) asetuksessa (EU) N:o 1307/2013⁸ säädettyjen sääntöjen mukaisesti. Tähän liittyvät menot olivat yhteensä 37 427,3 miljoonaa euroa.

Lisäksi maatalousalan varauksesta käytettiin 465,5 miljoonaa euroa erilaisten poikkeuksellisten tukitoimenpiteiden rahoittamiseen.

Lisäksi 169,6 miljoonaa euroa sidottiin momentista 08 02 06 – Toimintastrategia, koordinointi ja auditointi (josta 146,6 miljoonaa euroa tekniseen apuun) ja 0,7 miljoonaa euroa momentista 08 02 99 – Aiempien ohjelmien ja toimien loppuun saattaminen.

Maaloustukirahastossa määrärahojen alikäyttö oli 566,9 miljoonaa euroa käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja, jotka siirrettiin vuodelle 2025. Lisäksi käyttämättä jääneet maatalousalan varauksen määrärahat olivat 366,5 miljoonaa euroa. Koko määrä siirrettiin vuoden 2025 maatalousalan varaukseen asetuksen (EU) 2021/2116 16 artiklan 2 kohdan säännösten mukaisesti osittain vuoden 2024 poikkeustoimenpiteisiin liittyvien jäljellä olevien menojen rahoittamiseksi.

Lisätietoja talousarvion toteuttamisesta toimintalohkoittain sekä käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen käytöstä on liitteissä 8, 9, 10, 11 ja 12.

⁷ Usean jäsenvaltion ohjelmien menekinedistämismenot (suora hallinnointi) olivat yhteensä 80,8 miljoonaa euroa.

⁸ EUVL L 347, 20.12.2013, s. 608.

3.2. Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto ja Euroopan unionin elpymisväline

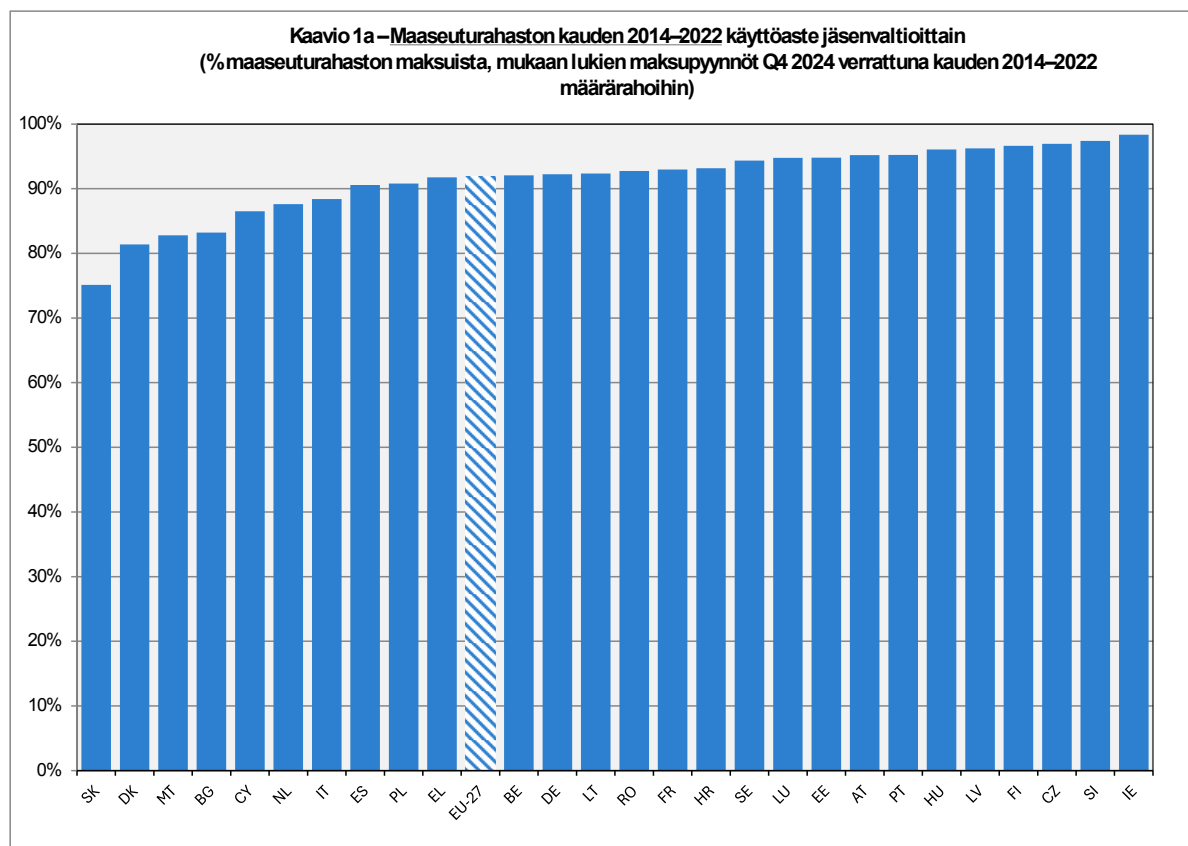
Maaseuturahaston maksusitoumusmäärärahoista toteutettiin 13 155,9 miljoonaa euroa (liite 13). Tämä sitoumus rahoitettiin hyväksytyn talousarvion alkuperäisistä määrärahoista ja maaseuturahaston sisäisistä käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista.

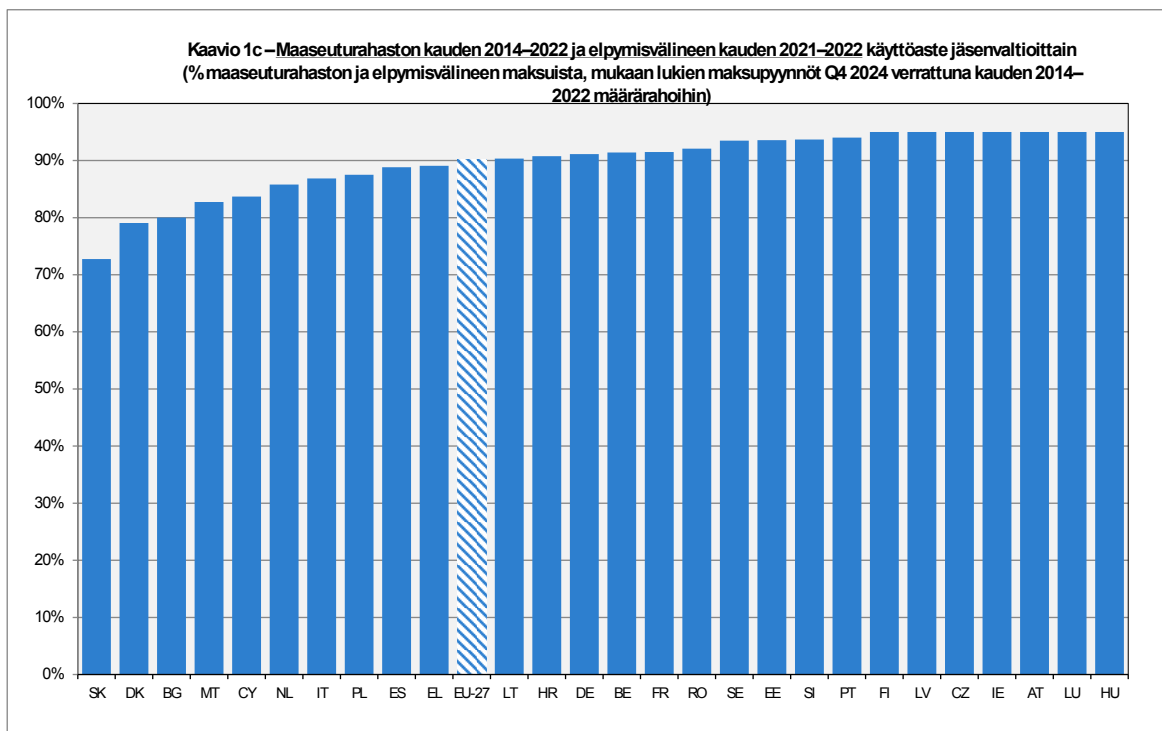
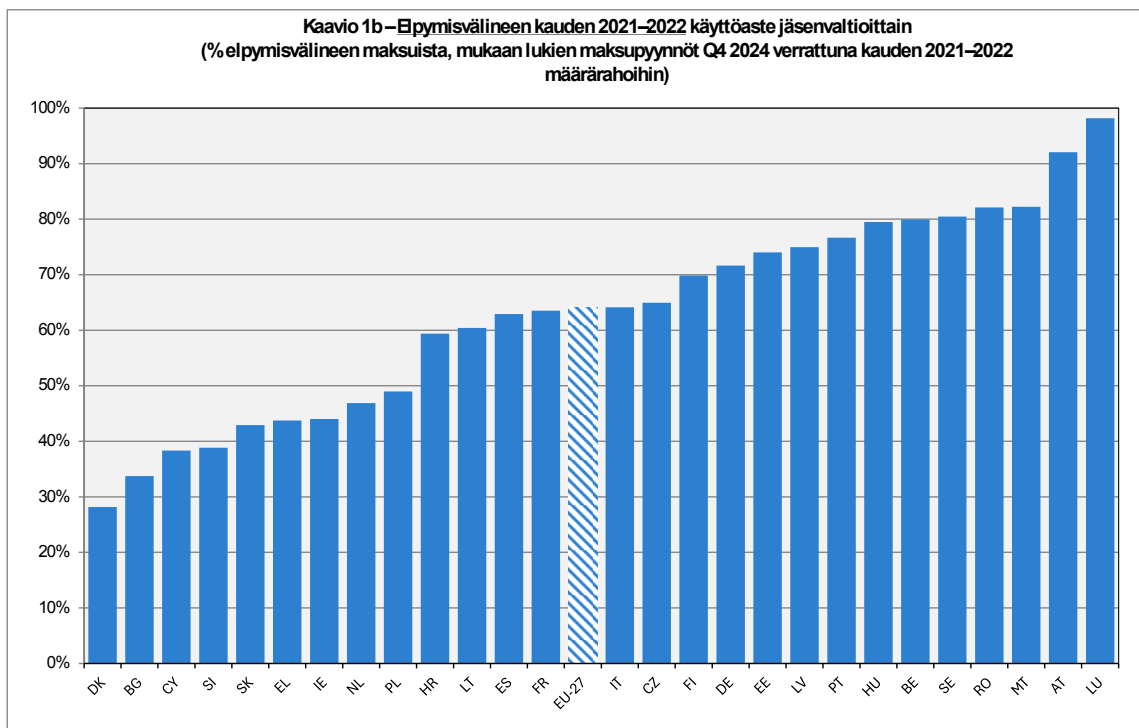
Luvussa 08 01 maaseuturahastosta sidottiin 2,2 miljoonaa euroa ohjelman hallinnolliseen tukeen.

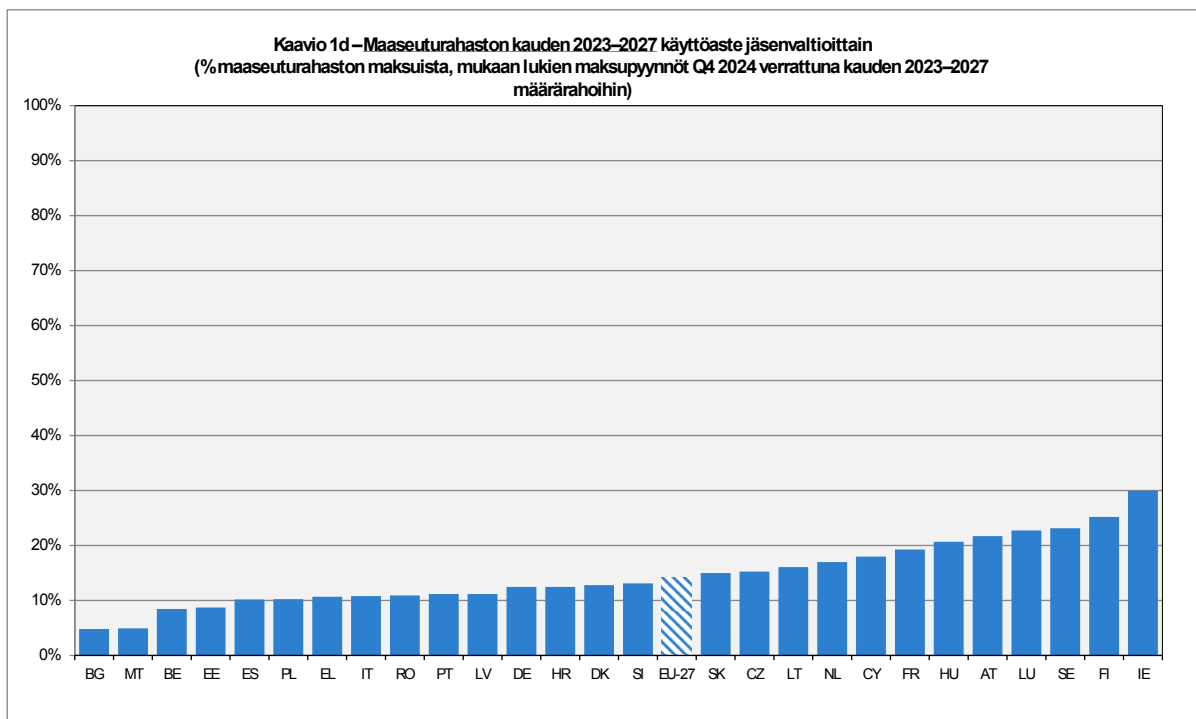
Luvussa 08 03 YMP:n strategiasuunnitelmien mukaisten interventiotyyppien täytäntöönpanoon liittyvän sidotun määrän (13 125,5 miljoonaa euroa) lisäksi

- operatiiviseen tekniseen apuun sidottiin 28,0 miljoonaa euroa
- edellisten kausien (vuotta 2023 edeltävien) maaseudun kehittämisohjelmien takaisinmaksutoimiin sidottiin 0,2 miljoonaa euroa.

Maaseuturahaston kauden 2014–2022 ja kauden 2023–2027 käyttöaste jäsenvaltioittain (kaaviot 1a–d):

Lisätietoja talousarvion toteuttamisesta jäsenvaltioittain ja toimintalohkoittain sekä käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen käytöstä on liitteissä 14–17.

4. VALVONTATOIMENPITEET

4.1. Johdanto

Vuoden 2024 maatalousmenoihin on EU:n lainsäädännön mukaisesti ja aiempien vuosien tapaan sovellettu kattavaa valvontatoimenpiteiden järjestelmää.

Valvontaa suorittavat maksajavirastot tai niiden valvonnassa toimivat valtuutetut elimet. EU:n sääntöjen noudattamatta jättämisestä määrätään tehokkaita, varoittavia ja oikeasuhteisia seuraamuksia. Lisäksi useimmissa järjestelmissä, joihin ei sovelleta yhdenmukaistettua hallinto- ja valvontajärjestelmää, on suoritettava ensimmäisen ja toisen tason tarkastusten lisäksi jälkitarkastuksia.

4.2. Yhdenmukaistettu hallinto- ja valvontajärjestelmä

Yhdenmukaistettua hallinto- ja valvontajärjestelmää koskevat säännöt on vahvistettu asetuksessa (EU) N:o 1306/2013, komission delegoidussa asetuksessa (EU) N:o 640/2014⁹ ja komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) N:o 809/2014¹⁰ sekä

⁹ EUVL L 181, 20.6.2014, s. 48.

¹⁰ EUVL L 227, 31.7.2014, s. 69.

asetuksessa (EU) 2021/2116, komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2022/1172¹¹ ja komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2022/1173¹².

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston vuotuinen toimintakertomus¹³ vuodelta 2024 sisältää yksityiskohtaisia tietoja yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän kattamista menoista liitteessä 7 olevan 2 osan A.2.3. kohdan a alakohdassa (s. 144–148). Yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän asiaa koskevia osia voidaan soveltaa myös pinta-alaan tai eläinten määrään perustuviin maaseudun kehittämistoimenpiteisiin. Tällaiset toimenpiteet liittyvät muun muassa maatalouden ympäristöön ja eläinten hyvinvointiin, epäsuotuisiin alueisiin ja alueisiin, joilla on ympäristörajoituksia, sekä maatalousmaan metsittämiseen.

4.3. Asetuksen (EU) N:o 1306/2013 V osaston III luvun ja asetuksen (EU) 2021/2116 IV osaston III luvun soveltaminen (toimien tarkastukset)

Vuonna 2024 sovellettiin asetuksen (EU) N:o 1306/2013 V osaston III luvussa ja asetuksen (EU) 2021/2116 IV osaston III luvussa säädettyä toimien tarkastusjärjestelmää. Se käsittää edellä kuvattuja alakohtaisia valvontajärjestelmiä täydentävän jälkitarkastusjärjestelmän.

Vuonna 2024 jäsenvaltioiden tarkastusyksiköt saivat päätökseen tarkastukset niiden toimien osalta, jotka saivat rahoitusta varainhoitovuonna 2022. Kyseistä tarkastuskautta (heinäkuu 2023 – kesäkuu 2024) koskevien vuosikertomusten mukaan jäsenvaltiot olivat saattaneet tarkastusten raportointikauden lopussa päätökseen 89 prosenttia suunnitelluista tarkastuksista. Tehtyihin tarkastuksiin liittyviä sääntöjenvastaisuuksia on 1,1 prosenttia.

5. TILIEN TARKASTAMINEN JA HYVÄKSYMINEN

5.1. Sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen

On ensisijaisesti jäsenvaltioiden vastuulla varmistaa valvontajärjestelmän ja varoittavien seuraamusten avulla, että toimet toteutetaan asianmukaisesti. Jos jäsenvaltiot eivät täytä tätä vaatimusta, komissio soveltaa rahoitusoikaisuja EU:n taloudellisten etujen suojaamiseksi.

Varainhoitovuonna 2024 sovellettava YMP:n mukainen sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen koskee sekä toimien laillisuutta että sääntöjenmukaisuutta. Sen tarkoituksena on sulkea EU:n rahoituksen ulkopuolelle sellaiset menot, joita ei ole toteutettu EU:n sääntöjen mukaisesti.

¹¹ EUVL L 183, 8.7.2022, s. 12.

¹² EUVL L 183, 8.7.2022, s. 23.

¹³ Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston vuotuiset toimintakertomukset ovat saatavilla osoitteessa https://commission.europa.eu/publications/annual-activity-report-2024-agriculture-and-rural-development_en

Yksityiskohtaisia tietoja vuonna 2024 tehdyistä tarkastuksista on vuotuisen toimintakertomuksen taulukossa 2.1.2a).1-2 (s. 37).

Vuonna 2024 hyväksytyt sääntöjenmukaisuuden tarkastamista koskevat päätökset, mukaan lukien rahoitusoikaisut useilla aloilla, luetellaan vuotuisen toimintakertomuksen liitteessä 7 olevan 3 osan taulukossa A.b.1)-1 (s. 176).

Seuraavilla sääntöjenmukaisuuden tarkastamista koskevilla päätöksillä oli rahoitusvaikutuksia vuoden 2024 talousarvioon:

- Päätös (EU) 2023/2494, annettu 15. marraskuuta 2023 – tapauskohtainen päätös 72 MS, jossa päätetty nettomäärä on 89,6 miljoonaa euroa maataloustukirahaston ja 50,6 miljoonaa euroa maaseuturahaston hyväksi.
- Päätös (EU) 2023/2492, annettu 15. marraskuuta 2023 – tapauskohtainen päätös 72 UK, jossa päätetty nettomäärä on 0,9 miljoonaa euroa maaseuturahaston hyväksi.
- Päätös (EU) 2024/1690, annettu 12. kesäkuuta 2024 – tapauskohtainen päätös 73, jossa päätetty nettomäärä on 130,5 miljoonaa euroa maataloustukirahaston ja 78,8 miljoonaa euroa maaseuturahaston hyväksi.

Kun otetaan huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen jäsenvaltioiden hyväksi antamien useiden tuomioiden täytäntöönpano ja maksujen keskeytysten vapauttaminen, kyseisten päätösten taloudellinen kokonaisvaikutus rahastoihin oli 220,1 miljoonaa euroa maataloustukirahaston hyväksi ja 115,9 miljoonaa euroa maaseuturahaston hyväksi.

Vuoteen 2024 asti sääntöjenmukaisuuden tarkastamista koskevissa päätöksissä tehdyt rahoitusoikaisut esitetään yksityiskohtaisesti liitteessä 18.

Koska oikaisut ovat suhteellisen suuria tiettyjen jäsenvaltioiden bruttokansantuotteeseen nähden, komissio päätti täytäntöönpanopäätöksensä (EU) 2023/2494 ja täytäntöönpanopäätöksensä (EU) 2024/1690 osalta asianomaisten jäsenvaltioiden pyynnöstä, että seuraavat oikaisut voidaan maksaa kolmessa samansuuruisessa vuotuisessa erässä.

Taulukko 6

(milj. euroa; käypinä hintoina)

Päätöksen numero	Jäsenvaltio	Erissä maksettava määrä	
		Maataloustukirahasto	Maaseuturahasto
72	Bulgaria	2,8	18,0
73	Bulgaria	17,8	1,7
73	Romania	10,6	30,7
73	Slovakia	0,0	14,5

Jäsenvaltiot toimittivat 15. helmikuuta 2024 tiedot varainhoitovuoden 2023 lopussa takaisinperittävästä jäljellä olevista määristä. Nämä määrät olivat maataloustukirahaston, maaseuturahaston ja väliaikaisen maaseudun kehittämisvälineen osalta 410,4 miljoonaa euroa, ja ne esitetään vuotuisen toimintakertomuksen liitteessä 7 olevan 3 osan taulukossa A.b.2)-1 (s. 179).

Varainhoitovuoden 2024 lopussa tuensaajilta vielä perittäväksi jäänyt määrä oli 2 014 miljoonaa euroa kaikkien rahastojen osalta. Maataloustukirahastoa, maaseuturahastoa ja maaseudun väliaikaista kehittämisvälinettä koskevien tapausten perimättä jättämisestä jäsenvaltioille aiheutuneet taloudelliset seuraukset olivat 31,1 miljoonaa euroa neljän vuoden kuluessa perintäpyynnön (uusissa tapauksissa¹⁴) tai ensimmäisen hallinnollisen tai oikeudellisen päätelmän (vanhoissa tapauksissa) päiväyksestä tai kahdeksan vuoden kuluessa, jos takaisinperintä viedään kansallisiin tuomioistuimiin. Varainhoitovuonna 2024 maataloustukirahaston, maaseuturahaston ja maaseudun väliaikaisen kehittämisvälineen tapauksista noin 11,6 miljoonaa euroa maksettiin kokonaan EU:n talousarviosta.¹⁵

5.2. Tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettely

Yhteenveto vuonna 2024 hyväksytyistä tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevista päätöksistä on taulukossa 7.

Taulukko 7

(milj. euroa; käypinä hintoina)

Rahasto	Päätöksen numero	Annettu	Varainhoitovuosi	Ilmoitetut menot	Maksajavirasto
Maataloustukirahasto	Päätös (EU) 2024/1458	24.5.2024	2023	40 774,46	Kaikki jäsenvaltioiden maksajavirastot
Maataloustukirahasto	Päätös (EU) 2024/2849	11.11.2024	2023	-1,49	4 Yhdistyneen kuningaskunnan maksajavirastoa
Maaseuturahasto 2014–2022	Päätös (EU) 2024/1431	24.5.2024	2023	15 780,10	Kaikki jäsenvaltioiden maksajavirastot
Maaseuturahasto 2023–2027	Päätös (EU) 2024/1433	24.5.2024	2023	-10 845,47	Kaikki jäsenvaltioiden maksajavirastot
Maaseuturahasto	Päätös (EU) 2024/2851	11.11.2024	2023	278,90	4 Yhdistyneen kuningaskunnan maksajavirastoa

¹⁴ Sääntöjenvastaisuuksia koskevat tapaukset, joissa ensimmäinen hallinnollinen tai oikeudellinen päätelmä tehtiin aikaisintaan 16. lokakuuta 2014. Jos ensimmäinen hallinnollinen tai oikeudellinen päätelmä on tehty ennen kyseistä päivämäärää, tapaukset luokitellaan ”vanhoiksi”.

¹⁵ Jos takaisinperintä todetaan mahdottomaksi asetuksen (EU) N:o 1306/2013 54 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

5.3. Muutoksenhaku tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskeviin päätöksiin Euroopan unionin tuomioistuimessa

Tiivistelmä valituksista unionin yleiseen tuomioistuimeen ja unionin tuomioistuimeen on liitteessä 19.

6. SUHTEET PARLAMENTTIIN JA EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEEN

6.1. Suhteet parlamenttiin

Euroopan parlamentti toimii yhdessä neuvoston kanssa EU:n budjettivallan käyttäjänä. Se on siksi yksi komission tärkeimmistä keskustelukumppaneista talousarvioasioissa ja näin ollen myös maataloustukirahastoa ja maaseuturahastoa koskevissa asioissa.

Keskusteluun ja maatalouden talousarvioasioita koskevan täysistunnon valmisteluun osallistuu kolme Euroopan parlamentin valiokuntaa. Nämä valiokunnat ovat maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta, budjettivaliokunta ja talousarvion valvontavalিokunta.

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta on antanut talousarvion valvontavalikunnalle lausunnon vastuuvapausmenettelystä vuodesta 2014 alkaen.

Talousarvion valvontavalikunta (CONT) valvoo talousarvion asianmukaista toteuttamista ja laatii mietinnön, jossa esitetään, että parlamentti myöntää vastuuvapauden, ja annetaan suosituksia komissiolle tai jäsenvaltioille.

Euroopan parlamentti myönsi komissiolle vastuuvapauden Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2023 parlamentin päätöstä koskevassa äänestyksessä, joka toimitettiin 7. toukokuuta 2025 pidetyssä täysistunnossa.

6.2. Suhteet Euroopan tilintarkastustuomioistuimeen

Euroopan tilintarkastustuomioistuin on Euroopan unionin riippumaton ulkoinen tarkastuselin. Tiivistelmä tilintarkastustuomioistuimen varainhoitovuotta 2023 koskevista havainnoista ja päätelmistä esitetään vuotuisen toimintakertomuksen 2.2 kohdassa (s. 52).